

De er overvokset med græsser og mosser, som er med til at gøre dem stabile og hindre nedbrydningen.

AT BYGGE ET TØRVEHUS

For bare 30-40 år siden var der stadig folk, som levede i disse grønne huse, så det er ikke en glemt tradition, og i dag bruges nogle af husene til dyr. Heldigvis er der stadig nogle få mennesker på Island, som kan bygge et tørvehus på den gamle måde. Islændingene har gjort meget for at bevare denne byggekunst og de sagaer, der er tilknyttet. Der er fortsat håndværkere, som arbejder med at bygge tørvehuse, men det er næsten udelukkende til udstillinger og museer.

Fundamentet i tørvehusene var kampesten. Man byggede med sten op til en vis højde, som var bestemt af det, man skulle bruge huset til. Hvis det var til dyr, byggede man normalt stenvæggene lidt højere op på grund af dyrenes slid på muren.

Ovenpå det plane lag af kampesten, byggede man med tørv til den færdig højde. Husene havde altid meget kraftig vægge, ofte op til to meters tykkelse.

Tagfladen blev bygget på mange forskellige måder, afhængig af hvilket træmateriale, man havde til rådighed. Men jo mere regnfuldt et område, desto mere hældning var der på tagfladen. Man færdiggjorde taget ved at kaste jord på, og yderst et tyk lag græstørv. For at bevare fugtigheden og for at få bedre tilgroning af græstørvet, lagde man et tyndt lag tørvestrøelse ovenpå.

INSPIRATION

Det har sikkert ikke været en dans på roser at leve i et tørvehus. Ventilation og opvarmning skulle være i orden, og ofte var pladsen trang, og det var mørkt.

I dag er der sikkert ikke mange, som kunne tænke sig at bo i disse huse, som de så ud førhen. Men husene kunne ånde, det var levende huse, og måske gemmer de gamle byggeteknikker muligheder i sig.

I første omgang kan man forstille sig husene som jordkældre til opbevaring af kartofler og grønsager og som markstalde. Men kombineret med de seneste års erfaringer indenfor alternativ byggeri har de muligheder. Man brugte netop flere forskellige teknikker, hvor man f.eks. gravede sig ind i en bakke, beklædte og isolerede med halm og afdækkede med træ. Indgangspartiet kunne være kampesten, tilhuggede sten, mursten, tørv eller træ.

At de levende grønne tørvehuse indeholder muligheder, er vi ikke i tvivl om. Alene den æstetiske nydelse, det er, at se de grønne tørvehuse i landskabet, gør det værd at forsøge sig med bygning af tørvehuse både i Island og Danmark.

Det er spændende grønne skulpturer, det er ikke kun græs på taget, det er græshuse som vokser ud af marken.

Tørvehuset på billedet kan ses på Islands Gartnerskole.

Man kan opleve tørvehuse flere steder på Island, bl.a på nationalmuseet:

National Museum of Iceland,

Tel: 530-2200; Fax: 530-2201; E-mail: natmus@natmus.is